

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Konkluzje Rady w sprawie europejskiego dziedzictwa filmowego, w tym wyzwania ery cyfrowej

(2010/C 324/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. UWAŻAJĄC, ŻE:

- zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie dziedzictwa filmowego i konkurencyjności związanych z nim działań przemysłowych⁽¹⁾ (zalecenie w sprawie dziedzictwa filmowego) podkreśla, że dzieła filmowe stanowią podstawowe świadectwo bogactwa i różnorodności kultur europejskich oraz że tworzą dziedzictwo kulturowe, które należy zachować dla przyszłych pokoleń;

2. PRZYWOŁUJĄC:

- kontekst polityczny tego tematu przedstawiony w załączniku do niniejszych konkluzji;

3. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI:

- komunikat Komisji skierowany do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Priorytetem Europy – cyfryzacja”⁽²⁾ oraz UZNAJE w szczególności fakt, że większe rozpowszechnianie i efektywniejsze stosowanie technologii cyfrowych zapewni Europejczykom lepszą jakość życia dzięki nowym sposobom komunikowania się oraz łatwiejszy dostęp do treści kulturowych,

4. UZNAJE, ŻE:

- instytucje dziedzictwa filmowego mierzą się jednocześnie z wciąż aktualnymi wyzwaniami ery analogowej i nowymi wyzwaniami ery cyfrowej,
- ciągła ewolucja technologii, środków dystrybucji i sposobów korzystania z treści kulturowych może mieć wpływ na tradycyjne rozumienie filmu, kina i dziedzictwa,

- środowisko cyfrowe pozwala na szersze udostępnianie dziedzictwa filmowego dla twórców, profesjonalistów z branży filmowej, naukowców, szkół i obywateli w ogóle, bez ograniczeń tworzonych przez granice. Dzięki temu umożliwia rozwijanie kreatywności, zwiększenie wymian kulturowych i poszerzanie dostępu do różnorodności kultur i języków Unii Europejskiej,

- era cyfrowa rodzi też nowe pytania dotyczące gromadzenia, prezentowania i długoterminowej ochrony cyfrowych kopii materiałów analogowych, a także materiałów od początku tworzonych w formie cyfrowej,

- cyfryzacja materiałów analogowych jest skomplikowanym, kosztownym i czasochłonnym procesem, a zatem wymaga ustanowienia priorytetów ze szczególnym uwzględnieniem wartości materiału i ryzyka pogorszenia jakości,

- ramy prawne w zakresie prawa własności intelektualnej i ich wdrażanie w ramach umów powinny zapewnić wystarczającą pewność prawa tak, by instytucje dziedzictwa filmowego mogły prowadzić swoje działania w interesie publicznym, zwłaszcza ochronę i konserwację gromadzonych dzieł, jak również, w stosownych przypadkach, udzielały dostępu do tych dzieł do celów kulturowych i edukacyjnych,

- konieczne jest, by zwiększyć świadomość decydentów politycznych, zainteresowanych stron i ogólnie obywateli co do zasadniczych potrzeb w zakresie gromadzenia, konserwacji i ochrony dziedzictwa filmowego, w tym materiałów cyfrowych,

- konieczna jest poprawa edukacji w dziedzinie mediów i szkolenia zawodowego wraz z rozwojem stosowania nowych technologii w instytucjach zajmujących się dziedzictwem filmowym,

⁽¹⁾ Dz.U. L 323 z 9.12.2005, s. 57.

⁽²⁾ COM(2010) 245 wersja ostateczna.

- mimo procesu cyfryzacji dziedzictwa filmowego wciąż podstawowe znaczenie ma ochrona pierwotnych nośników. W tym kontekście Rada uznaje także znaczenie laboratoriów mogących konserwować i kopiować materiał analogowy,
- materiały związane z filmem są cennym elementem dziedzictwa filmowego;

5. PODKREŚLA:

- swoje zaangażowanie na rzecz aktywnego popierania instytucji zajmujących się dziedzictwem filmowym we wszystkich ich zadaniach, w szczególności w kontekście ewolucji w kierunku środowiska cyfrowego,
- uzupełniającą rolę, jaką partnerstwa publiczno-prywatne mogą odgrywać w realizacji zadań tych instytucji, w szczególności w promowaniu – do celów kulturalnych i edukacyjnych – szerokiego publicznego dostępu do gromadzonych dzieł przy pełnym przestrzeganiu praw własności intelektualnej;

6. Z ZAINTERESOWANIEM PRZYJMUJE:

- pierwsze ⁽¹⁾ i drugie ⁽²⁾ sprawozdanie Komisji na temat wdrażania zalecenia w sprawie dziedzictwa filmowego,
- umowę ramową zawartą pomiędzy Międzynarodową Federacją Zrzeszeń Producentów Filmowych (FIAPF) a Stowarzyszeniem Europejskich Filmotek (ACE – *Association des Cinémathèques Européennes*) w sprawie dobrowolnego deponowania filmów w archiwach ⁽³⁾,
- zamiar Komisji, by zaproponować do 2010 roku dyrektywę w sprawie dzieł osieroconych, zgodnie z zapowiedzią w komunikacie „Priorytetem Europy – cyfryzacja”;

7. WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, ABY:

- dostosowały istniejące instrumenty ustanawiające obowiązkowe – w myśl prawa lub na zasadzie umowy – deponowanie dzieł filmowych będących częścią ich dziedzictwa audiowizualnego, biorąc pod uwagę przejście do produkcji i dystrybucji cyfrowej, oraz zagwarantowały prawidłowe stosowanie tych instrumentów,
- promowały dobrowolne deponowanie filmów i stosowanie umowy ramowej zawartej między Międzynarodową Federacją Zrzeszeń Producentów Filmowych (FIAPF) a Stowarzyszeniem Europejskich Filmotek (ACE) w sprawie dobrowolnego deponowania filmów w archiwach,
- podczas opracowywania polityk kulturalnych uwzględniały dziedzictwo filmowe,
- dopilnowały, by ochrona dziedzictwa filmowego była uwzględniana w ich krajowej lub regionalnej polityce filmowej, w szczególności z myślą o tym, by:

a) ustanowić długoterminową strategię w sprawie swojego krajowego dziedzictwa filmowego, tak na nośnikach analogowych, jak i cyfrowych;

b) podczas wdrażania polityk promujących przejście do kina cyfrowego uwzględniły instytucje zajmujące się dziedzictwem filmowym i kina prezentujące filmy tworzące dziedzictwo;

c) dopilnowały, by filmy, które powstały z udziałem funduszy krajowych lub regionalnych były deponowane w instytucjach zajmujących się ochroną dziedzictwa filmowego, i zachęcały do deponowania wszystkich pokrewnych materiałów, jeżeli będzie to wykonalne;

d) dopilnowały, aby przestrzegając praw własności intelektualnej, bez uszczerbku dla właściwego wynagrodzenia dla posiadaczy praw i bez ingerencji w normalne korzystanie z filmu, instytucje zajmujące się dziedzictwem filmowym mogły korzystać z odpowiednich praw dotyczących ochrony i wykorzystania do celów kulturalnych, a nie komercyjnych, filmów finansowanych przez fundusze krajowe i regionalne oraz pokrewnych materiałów, oraz aby mogły one na przykład:

— organizować publiczne pokazy w swoich siedzibach, lub

— powielać filmy na wszelkich nośnikach do celów ochrony, lub

— poddawać materiał konserwacji, lub

— wykorzystywać materiały podczas wystaw, lub

— organizować dostęp do materiałów naukowcom poprzez bezpieczne połączenie internetowe, lub

— wykorzystywać cyfrowe fragmenty materiałów do celów edukacyjnych, lub

— udostępniać fragmenty lub nawet cały materiał poprzez publiczne platformy dostępu online do treści kulturalnych, takich jak Europeana ⁽⁴⁾ i jej projekty partnerskie lub strony internetowe krajowych instytucji kulturalnych,

— przestrzegając praw własności intelektualnej, ułatwiały upowszechnianie i promowanie dziedzictwa filmowego poprzez, między innymi:

a) wymianę materiałów między instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę dziedzictwa filmowego;

b) dodawanie napisów do filmów w jak największej liczbie języków europejskich,

— zdyktowały wysiłki na rzecz cyfryzacji dziedzictwa filmowego i zwiększały jego dostępność, w szczególności poprzez Europeanę, zgodnie z zasadami Europejskiej agendy cyfrowej,

⁽¹⁾ SEC(2008) 2373.

⁽²⁾ SEC(2010) 853.

⁽³⁾ <http://acefilm.de/98.html>

⁽⁴⁾ <http://www.europeana.eu>

— dokładały starań na rzecz rozwijania edukacji i szkoleń zawodowych w obszarze archiwów filmowych, na przykład poprzez włączanie kursów tematycznych w systemy edukacyjne i szkoleniowe oraz poprzez zwiększenie tymczasowych wymian profesjonalistów między instytucjami zajmującymi się dziedzictwem filmowym do celów doskonalenia zawodowego,

— ustaliły polityki długoterminowej ochrony cyfrowych kopii materiałów analogowych lub materiałów od początku tworzonych w formie cyfrowej, zgodnie z zaleceniem Komisji z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie digitalizacji i udostępnienia w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych⁽¹⁾ oraz z konkluzjami Rady z dnia 13 listopada 2006 r.⁽²⁾, które się do niego odnoszą,

— kontynuowały współpracę i wymianę dobrych praktyk w tej dziedzinie;

8. ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

— dalej analizowała sposoby zagwarantowania wystarczającej pewności prawa, jeżeli chodzi o prawa własności intelektualnej w odniesieniu do instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa filmowego, tak aby ułatwić wykonywanie ich misji w interesie publicznym,

— kontynuowała wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w grupie ekspertów do spraw kina stworzonej przez Komisję⁽³⁾ oraz by sporządzała dla Rady sprawozdania z czynionych postępów,

— nadal udzielała wsparcia na rzecz badań w zakresie długoterminowej ochrony materiałów cyfrowych i dostępności do tych materiałów w wielojęzycznym kontekście, zwłaszcza jeżeli chodzi o przetrwanie nośników cyfrowych i formatów danych,

— w kontekście prowadzonych prac w zakresie dzieł osieroconych przeanalizowała problemy związane z sektorem audiowizualnym;

9. WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ, ABY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI:

— promowały stosowanie standardów europejskich w zakresie interoperacyjności filmowych baz danych⁽⁴⁾ i w razie potrzeby ustaliły wspólne standardy dotyczące deponowania plików cyfrowych w instytucjach zajmujących się dziedzictwem filmowym,

— przeanalizowały szczegółowo wyzwania i możliwości związane z erą cyfrową dla instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa filmowego,

— wspierały działania podejmowane przez te instytucje w związku z tymi wyzwaniami i możliwościami, w szczególności w zakresie szerszego udostępniania ich zbiorów dzięki nowym technologiom.

⁽¹⁾ Dz.U. L 236 z 31.8.2006, s. 28.

⁽²⁾ Dz.U. C 297 z 7.12.2006, s. 1.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/cinema/experts/index_fr.htm

⁽⁴⁾ Normy europejskie EN 15744:2009 „Identyfikacja filmu – Minimalny zestaw metadanych dla prac kinematograficznych” i EN 15907 „Identyfikacja filmu – Środki poprawy interoperacyjności metadanych – Zbiory i struktury elementów”.

ZAŁĄCZNIK

Kontekst polityczny

- Rezolucja Rady z dnia 26 czerwca 2000 r. w sprawie zachowania i podniesienia wartości dziedzictwa kina europejskiego ⁽¹⁾.
- Komunikat Komisji z dnia 26 września 2001 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych dotyczących utworów kinematograficznych oraz innych utworów audiowizualnych ⁽²⁾.
- Konwencja Rady Europy z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie ochrony dziedzictwa audiowizualnego ⁽³⁾.
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji w sprawie niektórych aspektów prawnych dotyczących utworów kinematograficznych oraz innych utworów audiowizualnych ⁽⁴⁾.
- Rezolucja Rady z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie deponowania utworów kinematograficznych w Unii Europejskiej ⁽⁵⁾.
- Zalecenie Komisji z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie digitalizacji i udostępnienia w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych ⁽⁶⁾.
- Konkluzje Rady z dnia 13 listopada 2006 r. w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych ⁽⁷⁾.
- Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 23 września 2009 r. dla państw członkowskich w sprawie krajowych polityk kinematograficznych i różnorodności kulturowej ⁽⁸⁾.
- Konkluzje Rady z dnia 10 maja 2010 r. pt. „Europeana: kolejne kroki” ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 193 z 11.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ COM(2001) 534 wersja ostateczna.

⁽³⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Treaties/Html/183.htm>

⁽⁴⁾ Dz.U. C 271E z 15.11.2003, s. 176.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 295 z 5.12.2003, s. 5.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 236 z 31.8.2006, s. 28.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 297 z 7.12.2006, s. 1.

⁽⁸⁾ CM/Rec(2009) 73.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 137 z 27.5.2010, s. 19.